

Sygn. akt V.2 Ka 460/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach

V Wydział Karny Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący: SSO Janusz Chmiel

Sędziowie: SO Sławomir Klekocki

SO Olga Nocoń (spr.)

Protokolant: Anna Mańka

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2015 r.

sprawy: **I. M. /M./,**

córki J. i A.,

ur. (...) w R.,

oskarżonej o przestępstwo z art. 216 § 1 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonej

od wyroku Sądu Rejonowego w W.

z dnia 30 kwietnia 2014r. sygn. akt VI K 379/13

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata P. N. kwotę

504,00 złote (pięćset cztery złote) oraz 23% podatku VAT w kwocie 115,92 złotych (sto piętnaście złotych dziewięćdziesiąt dwa grosze), łącznie kwotę 619,92 złotych (sześćset dziewięćdziesiąt dwa grosze) tytułem zwrotu kosztów obrony z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

III. zwalnia oskarżoną od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt V.2 Ka 460/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie VI K 379/13, wszczętej wniesieniem prywatnego aktu oskarżenia, Sąd Rejonowy w W. uznał oskarżoną I. M. za winną tego, że w okresie od 15 maja 2013 r. do 29 maja 2013 r. w R. poprzez używanie słów wulgarnych, powszechnie uznanych za obelżywe znieważała publicznie E. W., tj. czynu wyczerpującego

znamiona przestępstwa z art.216§1 k.k. i za to na mocy tego przepisu wymierzył jej karę grzywny w wysokości 35 stawek dziennych, przyjmując że jedna stawka dzienna jest równoważna kwocie 10 zł.

Na podstawie art.29 ustawy Prawo o adwokaturze Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. P. N. łącznie kwotę 929,88 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, zaś na zasadzie art.627 k.p.k. zwolnił oskarżoną w całości od zapłaty kosztów sądowych, obciążając nimi Skarb Państwa.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł obrońca oskarżonej, zaskarżając orzeczenie w części dotyczącej kary. Powołując się na przepis art.438 pkt 4 k.p.k. wyrokowi temu zarzucił rażącą niewspółmierność orzeczonej kary grzywny, wskazując, iż to oskarżycielka prywatna prowokowała oskarżoną i odpowiadała wzajemną zniewagą w stosunku do oskarżonej. W konkluzji środka odwoławczego skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez odstąpienie od wymierzenia oskarżonej kary oraz zasądzenie od Skarbu Państwa kosztów obrony udzielonej oskarżonej z urzędu według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonej nie zasługiwała na uwzględnienie, a podniesiony w środku odwoławczym zarzut czynił apelację bezzasadną w stopniu oczywistym.

Niewspółmierność rażąca kary zachodzi tylko wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, należy przyjąć, iż zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez Sąd I instancji a karą, którą należałoby wymierzyć w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw wymiaru kary oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo Sądu Najwyższego. Nie chodzi przy tym – co należy podkreślić - o każdą ewentualną różnicę co do wymiaru kary, lecz o różnicę ocen tak zasadniczej natury, że karę dotychczas wymierzoną należy uznać za rażąco niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować. Nie można mówić o rażącej niewspółmierności kary w sytuacji, gdy sąd orzekając karę uwzględnił wszystkie okoliczności wiążące się z poszczególnymi ustawowymi dyrektywami jej wymiaru. Nieuprawnione jest przekonanie skarżącego, iż w okolicznościach sprawy należało zastosować względem oskarżonej dobrodziejstwo odstąpienia od wymierzenia kary na podstawie art.216§3 k.k. Pomijając, że skorzystanie z instytucji przewidzianej w tym przepisie ma charakter wyłącznie fakultatywny, wymaga ono jednoznacznego stwierdzenia, że zniewaga dokonana przez sprawcę została wywołana przez wyzywające zachowanie się pokrzywdzonego albo że pokrzywdzony odpowiedział naruszeniem nietykalności cielesnej lub zniewagą wzajemną. Racją zaniechania represji karnej w przypadkach określonych w art.216§3 k.k. jest potrzeba uwzględnienia specyficznego stanu psychicznego sprowokowanego sprawcy (poczucia pokrzywdzenia, zdenerwowania wywołanego zachowaniem się osoby pokrzywdzonej) bądź okoliczności, że sprawca został już niejako ukarany przez pokrzywdzonego (odpowiadającego zniewagą lub naruszeniem nietykalności cielesnej). W niniejszej sprawie trafność ustaleń faktycznych i prawidłowość analizy dowodów, dokonanej przez Sąd meriti, nie były kwestionowane przez apelującego, nawet jednak gdyby odwołać się do dowodów przytaczanych w uzasadnieniu środka odwoławczego, nie wystarczyłoby to do wysnucia wniosku, że w sprawie zachodzi sytuacja określona treścią art.216§3 k.k. Przepis ten nie zawiera, wprawdzie, wymogu, by wyzywające zachowanie się znieważonego musiało nastąpić bezpośrednio przed lub równocześnie ze zniewagą sprawcy, nie jest też wymagana bezpośrednia bliskość czasowa między zachowaniem sprawcy a retorsją, w każdym jednak wypadku pomiędzy oboma działaniami musi zachodzić związek funkcjonalny. W rezultacie, nawet stwierdzenie, że w określonym przedziale czasu w relacjach pomiędzy dwiema osobami dochodziło do wypowiedziania zniewag zarówno przez jedną, jak i drugą stronę, nie oznacza jeszcze, że mamy do czynienia z prowokacją lub retorsją. Wymiar kary orzeczonej w zaskarżonym wyroku wobec I. M. należy uznać za wyważony. Sąd I instancji wybrał łagodniejszą spośród kar alternatywnie przewidzianych za przestępstwo z art.216§1 k.k., liczba orzeczonych stawek dziennych grzywny jest zbliżona do minimalnej określonej w art.33§1 k.k. , a wysokość jednej stawki została ustalona w najniższej dopuszczalnej wysokości (§3 art.33 k.k.). Analiza pisemnego uzasadnienia wyroku wskazuje przy tym, że Sąd Rejonowy przy wymiarze kary prawidłowo uwzględnił stopień społecznej szkodliwości czynu i zawinienia oskarżonej, a w polu jego widzenia znajdowały się nie tylko okoliczności zdarzenia, ale i dotychczasowy sposób życia oskarżonej i jej zachowanie po popełnieniu przestępstwa. Zaskarżone rozstrzygnięcie

o karze uwzględnia tak potrzeby indywidualnoprewencyjnego oddziaływania na sprawcę, jak i cele wymiaru kary w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa i w żadnym razie nie może być uznane za rażąco surowe.

Na marginesie należy wskazać, że Sąd odwoławczy dostrzegł, iż opis i kwalifikacja prawna przypisanego czynu nie odzwierciedlały wielokrotności zachowań oskarżonej, jednak modyfikowanie w tym zakresie wyroku Sądu I instancji, w tym poprzez ustalenie, iż oskarżona działała w warunkach czynu ciągłego, byłoby niedopuszczalne z uwagi na kierunek wniesionej apelacji.

Mając na uwadze powyższe, a nadto nie znajdując podstaw do zmiany bądź uchylecia wyroku z urzędu, Sąd odwoławczy utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

W związku z korzystaniem przez oskarżoną z pomocy obrońcy z urzędu, zasądzono na rzecz wyznaczonego obrońcy zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej w postępowaniu odwoławczym, których wysokość ustalono stosownie do przepisów §14 ust.2 pkt 4 i §16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Od ponoszenia kosztów sądowych postępowania odwoławczego oskarżoną zwolniono, uznając, iż ze względu na brak zatrudnienia i majątku oraz utrzymywanie się z zasiłków opieki społecznej, uiszczenie tych kosztów byłoby dla oskarżonej zbyt uciążliwe (art.624§1 k.p.k.).